

دوره یازدهم قانون گذاری

جلسه - ۸۸

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

بانضمام متن قوانین

سه شنبه ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۱۸

شماره مسلسل - ۸۷۷

چاپخانه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۱۸

فهرست مطالب:

۱ - تصویب صورت مجلس	۷ - اعلام انتخاب یکفرجه نظارت ذخیره اسکناس و تجدید انتخاب جهت یکفر دیگر
۲ - اخذ رأی جهت انتخاب دو نفر ناصر ذخیره اسکناس	۸ - بقیه شور دوم لایحه اصول محاکمات مدنی
۳ - شور و تصویب لایحه ایجاد صندوق پس انداز ملی	۹ - اعلام نتیجه انتخاب یکفر دیگر جهت نظارت ذخیره اسکناس
۴ - شور و تصویب قرارداد تقسیم آب هیرمند بین ایران و افغانستان	۱۰ - بقیه شور دوم لایحه اصول محاکمات مدنی ماده ۹
۵ - شور و تصویب قرارداد تنگرافی بین ایران و افغانستان	۱۱ - موقع ود - روز جلسه بعد - ختم جلسه
۶ - شور دوم لایحه اصول محاکمات مدنی	

(مجلس يك ساعت پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس يك شنبه ۹ اردیبهشت ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

حالا هم هر کس را آقایان معین میکنند برای نظارت البته با اطلاع بانک خواهد رسید بدوا پنج نفر بقرعه معین میشوند که با يك نفر از طرف هیئت رئیسه استخراج آراء نمایند: (آقای نبیل سمعی اقتراح نمودند و آقایان: نواب یزدی - شهدوست - مقدم - مولوی - دکتر قزل ایساغ معین شدند).

رئیس - اخذ آراء شروع میشود:

(اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - آقایان نواب یزدی - شهدوست - مقدم -

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد

[۲ - اخذ رأی جهت انتخاب دو نفر ناصر ذخیره اسکناس]
رئیس - بطوریکه خاطر آقایان مسوق است در اوائل اردیبهشت هر سال دو نفر برای نظارت بانک از طرف مجلس معین میشوند.

آقایان سابق آقای تقی اسفندیاری و آقای مؤید احمدی در این مدت البته وظایف خودشان را بخوبی انجام دادند و اسباب رضایت خاطر دولت را هم فراهم ساخته اند و

عین مذاکرات مشروح هشتاد و هشتمین جلسه از دوره یازدهم قانون گذاری (مطابق قانون شماره ۱۴۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

غائبین با اجازه: آقایان: - تقه الاسلامی - تربیت - زوار - ذبیح سهرابی

غائب بی اجازه: آقای معنی

دیر آمدگان بی اجازه: آقایان نواب: - دکتر ادهم - و کبلی - قراگزلو

مولوی - دکتر فزل ایاب بانقائ آقای نیل سمیعی آراء را استخراج خواهند نمود .

[۳ - شور و تصویب لایحه ایجاد صندوق پس انداز ملی]
رئیس - شور دوم ایجاد صندوق پس انداز ملی گزارش کمیسیون قوانین دارائی خوانده میشود .

کمیسیون قوانین دارائی با حضور آقای وزیر دارائی لایحه شماره ۱۸۲۱ دولت راجع بقانون ایجاد صندوق پس انداز ملی را برای شور دوم مطرح نموده در نتیجه توضیحاتی که آقای وزیر دارائی دادند با عین مواد پیشنهادی دولت موافقت حاصل شده اینک گزارش آن برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میشود .

رئیس - ماده اول قرائت میشود :

ماده ۱ - برای رایج کردن پس انداز و تشویق پس انداز کنندگان صندوقی بنام صندوق پس انداز ملی تأسیس میشود .
رئیس - آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . ماده دوم :

ماده ۲ - صندوق پس انداز ملی توسط بانک ملی ایران اداره میشود و بانک نامبرده ضامن عملیات آنست ولی هر گاه دامنه عملیات صندوق باندازه وسعت یابد که تبدیل آن یک بنگاه مستقل مقتضی شود پس از تصویب هیئت دولت اقدام بتفکیک آن خواهد شد .

رئیس - آقایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده سوم قرائت میشود :

ماده ۳ - صندوق پس انداز ملی طبق آئین نامه که بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید و چون پس انداز را بکار می اندازد .

رئیس - موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد . ماده چهارم قرائت میشود :

ماده ۴ - صندوق پس انداز ملی همه ساله گزارش سالیانه و تراز نامه خود را تهیه کرده پس از بررسی هیئت نظار و تصویب شورای عالی بانک ملی ایران با اطلاع عموم می رساند .
رئیس - موافقین با ماده چهارم برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده پنجم خوانده میشود :

ماده ۵ - در نقاطی که صندوق پس انداز شعبه ندارد شعب و نمایندگیهای بانک ملی ایران و در نقاطی که بانک ملی شعبه یا نمایندگی ندارد دفترهای بست وظایف صندوق پس انداز را انجام خواهند داد .

رئیس - موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ششم قرائت میشود :

ماده ۶ - به پس اندازهای کمتر از پنجهزار ریال چهاردر صد و بمبالغ بیش از پنجهزار ریال تا بیست هزار ریال سه درصد در سال سود داده خواهد شد و بمازاد بیست هزار ریال سود تعلق نمیگیرد .

رئیس - رای میگیریم بماده ششم موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد مذاکره در کلیات دوم است آقای دکتر ادهم فرمایشی داشتید بفرمائید .

دکتر ادهم - راجع بربح تا پنجهزار ریال می خواستم پیشنهاد کنم اگر سود صدی شش معین میشد بهتر بود زیرا اشخاصی که استطاعت زیادی ندارند بهتر میتوانند استفاده کنند و چون مبلغش هم تا پنجهزار ریال است خانوادهها با میل بیشتری میتوانند پول خودشانرا پس انداز نموده و باین مؤسسه بسپارند

وزیر دارائی - عرض کنم این پیشنهاد در کمیسیون هم شد در آنجا توضیح عرض کردم آقایان اعضاء کمیسیون هم قانع شدند و آن اینست که ملاحظه بفرمائید این پولیکه در این صندوق گذارده میشود هر موقعی که شخص پول گذاشته است میتواند پولش را از این صندوق بگیرد و مثل حساب جاری است و در حساب جاری سایر بانکها اصلا چیزی نمیدهند و معمول نیست و این چهار درصد هم که میدهند اگر این صندوق نبود چیزی عائد این شخص که پول گذارده است نمیشد گذشته از آن این چهار درصدی که باید بصاحب این پنجهزار ریال داده شود باید از یکجائی بانک دریاورد و بدهد یعنی از بکار انداختن این پول باید این چهار درصد را بدهد ولی باین طریق حساب

جاری که در هر ساعت میتواند پولش را بگیرد و باز هم خیلی خوست که چهار درصد بانک میدهد در صورتیکه بیش از این مبلغ هم خرج خود آن مؤسسه است که باید آنرا هم در نظر بگیریم اگر پنج درصد یا شش درصد باشد شاید پول نتواند باین میزان کار کند گذشته از آن مؤسسه هم خرج دارد البته اگر حساب جاری بود و بحساب ثابت بود ممکن بود بیش از این هم بتواند بدهد ولی در حساب جاری تصور میکنم بیش از این نمیتواند بدهد و بیش از این هم نمیتواند کار کند از آن گذشته در آئین نامه که نوشته شده و دیروز هم در کمیسیون عرض شد بیک جوائزی هم برای اشخاص در نظر گرفته شده که به آنها خواهند داد و بطور کلی دولت بهیچوجه در نظر ندارد که از صندوق پس انداز استفاده کند بلکه اگر ممکن بشود یک همراهی هم خواهد کرد یعنی اگر اضافه هم پیش بیاید و پیدا بشود البته آنرا بمصرف جوایز خواهد رسانید چون در نظر است جوائزی که شاید در حدود سیصد چهارصد جایزه باشند از پنجاه هزار ریال گرفته تا پنجاه ریال در هر سال توزیع کنند که بدهند برای تشویق باین جهت تصور میکنم این چهار درصدی که ما نوشتیم خیلی مبلغ معتدلی است و کافی هم هست البته اگر بعد از این دیدیم در ضمن عمل این صندوق عایدات بیشتری دارد بعدها ممکن است پنج درصد یا شش درصد بکنیم و باین لحاظ تصور میکنم این چهار درصدی که نوشته شده است خیلی خوبست و بهمین ترتیب رای گرفته شود مناسبتر است (صحیح است)
رئیس - رای گرفته میشود بمجموع مواد آقایانیکه

موافقت دارند و رقه سفید خواهند داد .
(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده بود و پنج ورقه سفید شمرده شد)
رئیس - عده حاضر موقع اعلام رای صد و شش نفر با اکثریت ۹۵ رأی تصویب شد .

[۴ - شور و تصویب قرارداد تقسیم آب هیرمند بین ایران و افغانستان]

رئیس - شور دوم قرارداد تقسیم آب هیرمند مطرح است - گزارش کمیسیون امور خارجه قرائت میشود
کمیسیون امور خارجه لایحه شماره ۵۹۸۳ دولت راجع بتقسیم آب هیرمند بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی افغانستان را برای شور دوم مطرح نموده چون در موقع شور اول اعتراضی نرسیده بود لذا کمیسیون گزارش اول خود را که مبنی بر موافقت با عین ماده واحده پیشنهادی دولت بود تأیید نموده اینک گزارش آن برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میشود .

رئیس - در مواد ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶ و همچنین در اعلامیه اعتراضی نرسیده است در کلیات دوم نیز اعتراضی نرسیده است ماده واحده قرائت میشود رأی میگیریم :

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرارداد تقسیم آب رود هیرمند بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی افغانستان را که مشتمل بر ۱۶ ماده و یک اعلامیه است و در تاریخ ششم بهمن ماه ۱۳۱۷ در کابل بافضاه رسیده است تصویب مینماید .
رئیس - موافقین با ماده واحده دولت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد

اسامی رای دهندگان - آقایان : دکتر حاج بخش - سهرابی - انجمنی - آتک - اسفندیاری - مسعودی - عینی - مشار - آوا - هدایت الله بابایی - بیکور - محمد صاباطی - جعفر اصفهانی - دهستانی - دائور - مهدوی - اقبال - جوادشجاع - د کتر ادهم - کاشف - زاهد - مکر - انتشار - آزادی - نائینی - اعتبار - بیات - مؤید احمدی - نمازی - ناصری - فزاکرلو - اورنگ - میرزائی - حمیری - د کتر افری - بناهی - موسی - آتک - انتشار - هدایت - آصف - رضوی - خلجی - د کتر طاهری - صفوی - حریری - طایع - مسعودی خراسانی - د کتر سمعی - حسن عدوی - امیر ابراهیمی - بوداغبان - فرشی - اسمعیل ملازلی - زهری - زردی - د کتر ضیاء - ارجندی - ضهرانچی - محمد تقی اسفندیاری - محمود عزیزی - دولتشاهی - مخارمشیر - عطاء الله بابایی - منک زاده آملی - کازرونیان - قزوچی - بازا - اعظم - زنگنه - د کتر انبوهنده - مؤید نائینی - رحمت سمعی - منصف - محمد رضا اردبیلی - محبر فرهنگ - جلالی - شاهنگ - د کتر فتی - د کتر مین زاده - ابراهیمی ربکی - احمد صفاری - جهانشاهی - معتمدی - شاهرودی - نقابت - علی و کیلی - لاریجانی - جرجانی - یقوایی - اویجت - ذوالقدر - خواجه نوری - مؤید قوامی - معصم سنگ - د کتر جوان - محمد تقی ربیعی - سهراب ساکنیان - محمد ضیائی - محمد علی تربیت

۵- شور و تصویب قرار داد تلگرافی بین ایران و افغانستان

رئیس - گزارش شور دوم کمیسیون امور خارجه و پست و تلگراف راجع به قرارداد تلگرافی ایران و افغانستان مطرح است گزارش کمیسیونها خوانده میشود :

کمیسیونهای پست و تلگراف و امور خارجه لایحه ۵۹۸۲۸ دولت راجع بقرارداد تلگرافی باسیم و بیسیم بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی افغانستان را برای شور دوم مطرح نموده چون در موقع شور اول اعتراضی نرسیده بود لذا کمیسیون گزارش اولیه خود را که مبنی بر موافقت با عین ماده واحده پیشنهادی دولت بود تأیید نموده اینک گزارش آن برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میشود .

رئیس - در مواد ۱/۲/۳/۴/۵/۶/۷/۸/۹/۱۰/۱۱/۱۲ و همچنین در کلیات آخر اعتراضی نرسیده است ماده واحده قرائت میشود و رأی میگیریم :

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرار داد تلگرافی باسیم و بیسیم مابین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی افغانستان را که مشتمل بر چهارده ماده و در تاریخ ۲۷ دیماه ۱۳۱۷ در کابل باامضاء رسیده است تصویب مینماید .

رئیس - موافقین با ماده واحده پیشنهادی دولت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد .

۶- شور دوم لایحه اصول محاکمات مدنی

رئیس - شور دوم لایحه اصول محاکمات مدنی مطرح است گزارش کمیسیون دادگستری خوانده میشود :

گزارش شور دوم از کمیسیون قوانین دادگستری : به مجلس شورای ملی

لایحه شماره ۱۷۱۶۱ دولت بعنوان اصول محاکمات حقوقی برای شور دوم در کمیسیون قوانین دادگستری مطرح و مورد شور و مطالعه قرار گرفته پس از تشکیل چندین جلسه با حضور آقای وزیر دادگستری و مذاکره در اطراف مواد لایحه و پیشنهادات آقایان نمایندگان محترم در نتیجه قسمتی از لایحه منبسط که از این بعد قانون اصول محاکمات مدنی نامیده خواهد شد با اصلاحاتی تصویب و

اصلاحات و بیک مقتضیاتی در هر دوره مخصوصاً در انموثق که اختیاراتی مجلس شورای ملی بوزیر عدلیه وقت داده و بیک قوانینی گذرانند یعنی از این مواد بعضی ملغی و بعضی اصلاح شد . لیکن آنچه که شد باز از کمیسیونهای عدلیه بود بر حسب اختیاری که در هر دوره مجلس بکمیسیونهای عدلیه داده میشد بیک قوانینی در آنجا جرح و تعدیل میشد و میرفت بوزارت عدلیه و اجرا میشد و البته علاوه از کمیسیونهای عدلیه قضایه هم که البته این قوانین را اجرا میکردند و مطالعاتی میکردند بعضی از مواد را خوب میدانستند و بعضی را خوب نمیدانستند نظریات خودشان را می نوشتند و بوزارت عدلیه میدادند و بنده نظری که داشتم این است که دفعه اولی است که قانون اصول محاکمات از مجلس میگذرد و تا بحال آنچه گذشته از کمیسیونهای قوانین عدلیه بوده است و حقیقه این افتخار مال آقای وزیر دادگستری است که ایشان حقیقه جدیدت کردند و یکسال است اوقات کمیسیون دادگستری مجلس شورای ملی صرف شور اول این قانون بود و تکه تکه آمد بمجلس شورای ملی و شور اول آن تصویب شد و بعضی آقایان نظریاتی داشتند که پیشنهاد کردند و آمد بکمیسیون و حالا شروع شده است شور دوم و این دفعه اولی است که این قانون بمجلس می آید و البته آقایان با بستی خیلی دقت فرمایند که دیگر این چیزی نیست که هر روز عوض شود و قبایل تغییر باشد مثل قوانینی که از کمیسیونهای عدلیه میگذاشتند و جرح و تعدیل میشد البته با نظریات آقای وزیر دادگستری در کمیسیون مطرح میشد و عجلاله هشتاد و هشت ماده از آن قانون خبرش آمده است و بعد از این هم موادش بتدریج در کمیسیون تصویب میشود و خبرش در مجلس میاید و البته باید تسریع هم بشود که زودتر این قانون از مجلس شورای ملی بگذرد و تکلیف معلوم باشد

نتیجه استخراج آراء مربوط به تعیین دو نفر عضو برای نظارت اسکاس :

عده رای دهندگان ۱۰۶ آقای مؤید احمدی با اکثریت ۶۴ رای انتخاب گردیدند آقای نقی اسفندیاری ۵۰ رای آقای پارسا ۳۸ رای داشته اند نسبت بیک نفر دیگر باید تجدید انتخاب شود .

رئیس - آقای مؤید احمدی با ۶۴ رای انتخاب شدند . نسبت به یک نفر دیگر تجدید رای میشود . (اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - آقایان نواب و قول ارباب و مقدم و شهیدوست و مولوی بانق آقای نبیل سعیدی استخراج آراء خواهند فرمود [۸ - بقیه شور دوم لایحه اصول محاکمات مدنی]

رئیس - مذاکره در مواد لایحه اصول محاکمات مدنی است . ماده اول قرائت میشود .

اصول محاکمات مدنی - مقدمه در کلیات

ماده ۱ - رسیدگی بکلیه دعای مدنی اعم از بازرگانی و غیر بازرگانی راجع بدادگاههای دادگستری است مگر در مواردیکه قانون مرجع دیگری معین کرده است .

رئیس - آقای مؤید احمدی .

مؤید احمدی خاطر آقایان بخوبی مستحضر است که قانون اصول محاکمات در دوره دوم تقنینیه بر حسب اختیاری که مجلس شورای ملی بکمیسیون عدلیه داده در کمیسیون عدلیه وقت تصویب شد و حتی باعضای کمیسیون عدلیه وقت بود از آنوقت تا بحال تهریاس سال است که این قانون در دادگاههای ما مطرح بوده البته در این مدت بر خوردند بیک

مقررات قانون درخواست نموده باشند

رئیس - موافقین با ماده دوم بر خیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . ماده سوم

ماده ۳ - دادگاههای دادگستری مکلفند بدعوی موافق قوانین رسیدگی کرده حکم دهند یا فصل نمایند در صورتیکه قوانین موضوعه کشوری کامل و ضریح نبوده و یا متناقض باشد یا اصلاً قانونی در قضیه مطروحه وجود نداشته باشد دادگاههای دادگستری باید موافق روح و مفاد قوانین موضوعه و عرف و عادت مسلم قضیه را قطع و فصل نمایند

رئیس - موافقین با ماده سوم بر خیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد ماده چهارم .

ماده ۴ - اگر دادرس دادگاه به عذر اینکه قوانین کشوری کامل یا ضریح نیست و یا متناقض است و یا اصلاً قانونی وجود ندارد از رسیدگی و فصل دعوی امتناع کند مستثقف از احقاق حق محسوب خواهد شد

رئیس - موافقین با ماده چهارم بر خیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . ماده پنجم

ماده ۵ - دادگاه هر دعوی را با قانون تطبیق کرده و حکم آنرا تعیین مینماید و نباید بطور همه گسائی و قاعده کلی حکم بدهد

رئیس - آقای دکتر ظاهری

دکتر ظاهری - این ماده پنج اصولاً صحیح است ولی مخالف با مفاد ماده چهارم و آخر ماده سه است در صورتیکه در ماده ۳ گفتیم اگر قانونی نباشد بایستی آنچه خودش میفهمد حکم بدهد ولی در ماده پنج میگوید مطابق قانون حکم دهد در اینصورت باید بیک استثنائی قائل شد یعنی نوشته شود مگر اینکه قانونی نباشد در آنوقت مطابق مفاد ماده ۳ حکم داده شود

نقابت (مخبر کمیسیون) - عرض کنم که این ماده در قانون سابق نبود بعداً اضافه شد و با توضیحی که عرض میکنم اشکالات رفع میشود مطابق قانون محاکم بطور کلی مکلفند بر طبق قوانین و مواد قانونی که در دست است رسیدگی کنند

رئیس - موافقین با ماده یک قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد . ماده دوم

ماده ۲ - هیچ دادگاهی نمیتواند بدعوائی رسیدگی کند مگر اینکه شخص یا اشخاص ذی نفع رسیدگی بدعوی مطابق

بدعاوی و حکم بدهند مگر در بعضی موارد که قانون تاریک است و مقرراتی در آن خصوص وضع نشده که از لحاظ تطبیق موارد به قانون قاضی دچار اشکال میشود و بنا بر این نمیتواند بگوید که چون قانون مخصوص در این خصوص وضع نشده لهذا باین دعوی ها رسیدگی نمیتوانیم بایستی با فیس یا سایر موارد و قوانین و اصول کلی که در دست هست رسیدگی کند و رای بدهد و اینها هم يك پایه و اصول و رویه قضائی را تشکیل میدهد. گاهی هم اتفاق می افتد که يك دعوی متضمن چند دعوی میشود یعنی در خلال يك ادعا چند دعوی مختلف بیان شده است و قاضی بطور کلی رای میدهد و میگفت از مجموع دلائل مدعی حق او در نظر دادگاه اثبات نمیشود و بنا بر این مدعی محکوم است به بی حقی و بطور کلی رای میدهد و قانون اساسی منع کرده است این ترتیب را و دستور داده است که محاکم و دادگاهها مکلفند که با استدلال و با تطبیق با قوانین همه مواد را رای بدهند. در اصول محاکمات جزائی ذکر شده است که اگر متهمی چند جرم با او نسبت داده شده قاضی بایستی نسبت بهر يك از آنها جداگانه رای بدهد و بگوید نسبت بسرقت ثابت است نسبت به شکستن قفل چطور است نسبت به چاق چطور است نسبت بهر دانه علیحده باید رای بدهند اگر يك دعوائی متضمن چند ادعا بود وقتی که خواست رای بدهد نسبت بهر جزه آن بایستی استدلال کند و رای بدهد نه اینکه بطور کلی بگوید که در نظر ما حقی ثابت نشد زیرا تکلیف هر يك از قسمتهای دعوی بایستی در قسمتهای استینافی و فرجامی معلوم شود بنا بر این ماده پنجم تکلیف این قسمت را معلوم کرده است که دادگاه بایستی هر دعوی را علیحده با قانون تطبیق کند نسبت بهر دعوی جزئی که در خلال يك دعوی مطرح است رای بدهد نه این است که این ترتیب معارضه با ماده سه و چهار داشته باشد چون معارضه با آنها ندارد اگر در این موارد هم قانونی نبود باید مطابق اصول مذکوره در آخر ماده سه رای بدهد ولی باید برای هر کدام يك انشاء بکند.

رئیس - موافقین با ماده ۵ بر خیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد.

[۹ - اعلام نتیجه انتخاب یک نفر دیگر جهت نظارت ذخیره اسکناس]

رئیس - گزارش انتخاب یک نفر دیگر آقایان برای نظارت ذخیره اسکناس خوانده میشود.

زیاست محترم مجلس شورای ملی -

راجع بانتخاب یک نفر از نظار اسکناس که برای مرتبه دوم استخراج آراء شده نتیجه بقرار ذیل است:

عده حاضر ۱۰۳ - آقای اسفندیاری ۶۰ - رأی - آقای پارسا ۳۰ - رأی متفرقه ۱۳ - رأی - آقای اسفندیاری با کثرت ۶۰ - رأی انتخاب شده اند.

رئیس - آقای اسفندیاری با کثرت ۶۰ رأی انتخاب شد.

[۱۰ - بقیه شور دوم لایحه اصول محاکمات

مدنی تا ماده ۹]

رئیس - ماده ششم خوانده میشود:

ماده ۶ - عقود و قرار دادهایی که محل نظام همه گانی یا بر خلاف اخلاق حسنه است در دادگاه قابل ترتیب اثر نیست.

رئیس - موافقین با ماده ششم بر خیزند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده هفتم:

ماده ۷ - رسیدگی ماهیتی بهر دعوائی در درجه نخستین (پرونده) خواهد بود مگر در مواردی که قانون استثناء کرده باشد.

رئیس - موافقین با این ماده بر خیزند.

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده هشتم:

ماده ۸ - بماهیت هیچ دعوائی نمیتوان در درجه پژوهش رسیدگی نمود مادام که در درجه نخستین در آن باب حکمی صادر نشده است مگر در مواردی که در قانون استثناء شده باشد.

رئیس - موافقین با ماده نهم بر خیزند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد.

(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده نهم:

[۱۱ - موقع ودستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - اگر تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم

جلسه آتیه روز یکشنبه ۲۴ اردی بهشت ماه سه ساعت قبل از ظهر دستور لوائح موجوده

(مجلس ده دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

ایجاد صندوق پس انداز ملی

ماده ۱ - برای رایج کردن پس انداز و تشویق پس انداز کنندگان صندوقی بنام « صندوق پس انداز ملی » تأسیس میشود .

ماده ۲ - صندوق پس انداز ملی توسط بانک ملی ایران اداره میشود و بانک نام برده ضامن عملیات آنست ولی هر گاه دامنه عملیات صندوق باندازه ای وسعت یابد که تبدیل آن بیک بنگاه مستقل مقتضی شود پس از تصویب هیئت دولت اقدام به تفکیک آن خواهد شد .

ماده ۳ - صندوق پس انداز ملی طبق آئین نامه ای که بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید وجود پس انداز را بکار میاندازد .

ماده ۴ - صندوق پس انداز ملی همه ساله گزارش سالانه و تراز نامه خود را تهیه کرده پس از بررسی هیئت نظار و تصویب شورای عالی بانک ملی ایران با اطلاع عموم میسرساند .

ماده ۵ - در تقاطعی که صندوق پس انداز شعبه ندارد شعب و نمایندگیهای بانک ملی ایران و در تقاطعی که بانک ملی شعبه یا نمایندگی ندارد دفترهای پست و طائف صندوق پس انداز را انجام خواهند داد .

ماده ۶ - به پس اندازهای کمتر از ۵۰۰۰ ریال چهار درصد و بمبالغ بیش از ۵۰۰۰ ریال تا ۲۰۰۰۰ ریال سه درصد در سال سود داده خواهد شد و بمازاد ۲۰۰۰۰ ریال سود تعلق نمیگیرد .

این قانون که مشتمل بر شش ماده است در جلسه هجدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفده بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

تصویب قرار داد تقسیم آب هیرمند بین دولت شاهنشاهی ایران

و دولت پادشاهی افغانستان

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرار داد تقسیم آب رود هیرمند بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی افغانستان را که مشتمل بر شانزده ماده و یک اعلامیه است و در تاریخ ششم بهمن ماه ۱۳۱۷ در کابل بامضاء رسیده است تصویب مینماید .

این قانون که مشتمل بر یک ماده و متن قرار داد و اعلامیه پیوست است در جلسه هجدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفده بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قرار داد تقسیم آب هیرمند بین دولت شاهنشاهی ایران

و دولت پادشاهی افغانستان

چون دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی افغانستان در دو بالسویه مایل بودند که راجع به تقسیم آب هیرمند بین دو مملکت قرار عادلانه داده شود و برای انجام این مقصود قرار داد مخصوصی منعقد و امضاء نمایند لهذا نمایندگان مختار خود را بشرح ذیل انتخاب نمودند:

از طرف دولت شاهنشاهی ایران

جناب آقای باقر کاظمی سفیر کبیر دولت شاهنشاهی در کابل

از طرف دولت پادشاهی افغانستان

عالیقدر جلالتماب علی محمد خان وزیر امور خارجه دولت پادشاهی

و سائیدگان مزبور پس از تبادل اختیار نامه های خود که واجد شرایط صحت و اعتبار بودند در مواد ذیل موافقت نمودند:

ماده ۱ - دولتین ایران و افغانستان موافقت مینمایند که همه ساله در مقدار آب رودخانه هیرمند که به بند کمال خان میرسد بین ایران و افغانستان از بند کمال خان بعد بالمناصفه تقسیم شود.

ماده ۲ - برای آنکه از ده چهار بر یک الی بند کمال خان زائد بر مقدار آبیکه فعلاً برده میشود مصرف نکرده دولت افغانستان تعهد میکند که در فاصله مزبور علاوه بر انهاریکه جاری بوده و هست نهر دیگری احداث و حتی تعمیر ننماید.

ماده ۳ - مأمورین و مدیران های بنجار طرفین متفقاً همه ساله در فصل پاییز مقدار آبی را که در بند کمال خان میرسد تعیین میکنند و از بند کمال خان تا سیخ سر مقدار آبی که در یک از طرفین بوسیله انهار منشعبه از هیرمند میبرند معلوم مینمایند و در سهم طرفین محسوب میدارند بقسمیکه این دو سهم متناسب باشد.

صورت تقسیمات و اسامی انهار و مقدار آب هر یک از انهار طرفین را پس از تشخیص بیکدیگر ابلاغ خواهند نمود اگر بعد از این تغییری در صورتهای مزبور لازم شود که بخواهند در یکجا اضافه و در عوض جای دیگر کسر کنند بیکدیگر اطلاع خواهند داد.

ماده ۴ - دستگاهها و ادوات لازمه برای تعیین مقدار آب رودخانه و انهار طرفین را مأمورین فنی ایران و افغانستان بخرج دولتین بالمناصفه تهیه کرده و در محلتهای مناسب از بند کمال خان بعد نصب نموده و در صورت لزوم عیرای رودخانه را نیز از بند کوهک الی سیخ سر تنظیم مینمایند.

ماده ۵ - برای اینکه تقسیم و تنظیم آب رودخانه هیرمند از بند کمال خان بوجه عادلانه که منظور این قرار داد است صورت گیرد مأمورین فنی طرفین در تقاضیکه مناسب بدانند در خاکهای خود مقسمه های دائمی خواهند ساخت و مخارج ساختن این مقسمه ها را طرفین متعاهدین بعد از حصول توافق نظر بیکدیگر در طرح آن به تناسب مقدار آبی که میبرند عهده دار خواهند بود.

ماده ۶ - بنا ساختن سد و بندهای دائمی بند های گزی بقرار سابق ساخته خواهد شد و اگر طرفین برای بستن بندها چوب گرز ضرورت داشته باشند بشأدیه قیمت بیکدیگر خواهند داد.

ماده ۷ - چون دهنه نهرهاییکه مستقیماً از رودخانه هیرمند از بند کمال خان منشعب شده و بخاک طرفین جاری

میشود خاکی میباشد برای اینکه زیاده و نقصانی در حصه هر یک از طرفین پیدا نشود دولتین متعهد میشوند که از تاریخ امضای این قرار داد منتهی تا چهار سال برور آن دهه را با آجر و آهک هر یک بخرج خود بترتیب صحیحی بسازند.

ماده ۸ - دولتین متعهد میشوند که هیچگونه اقدامات و عملیات از بند کمال خان تا بند دوست محمد خان و سیخ سر که مقسم آخرین است نخواهند کرد که موجب نقصان یا نکت میزان سهم هر یک از طرفین بشود.

ماده ۹ - دولتین ایران و افغانستان متقابلاً موافقت مینمایند که مأمورین فنی و مبراهانی که مأمور اجرای عملیات مندرجه در اینقرار داد هستند و همچنین عملجات مأمور بستن و ساختن و پاک کردن و تنظیم بندها و انهار بین بند کوهک الی سیخ سر که اقدام به آن موجب این قرار داد در خاک طرف مقابل مجاز شمرده شده باشد بدون اسلحه نمیتوانند باجواز بخاک بکند بگر بروند.

تبصره - مصالح و ادوات و اثباتیکه مأمورین و عماله ها برای انجام وظائف مندرجه در این قرار داد لازم دارند یا برای رفع حوائج زندگی خود در موقع خروج از سرحد همراه خود میبرند از حقوق کمر کی معاف خواهند بود.

ماده ۱۰ - در صورتیکه رودخانه هیرمند بالای بند کمال خان به بستر جدیدی منتقل شود مدلول ماده اول در محل دیگر که بمنزله بند کمال خان در علاقه چخانسور فعلی باشد با موافقت دولتین اجراء و تعیین مقسم خواهد شد چنانچه پائین تر از بند کمال خان به بستر جدید منتقل و با بستر فعلی طوری عمیق شود که برای اراضی سیستان آبیاری ممکن نشود دولتین موافقت میکنند در اینصورت برای استفاده اراضی سیستان از سهمیه آبی که در ماده اول معین شده است برضایت طرفین تحت شرایط جداگانه قرار دادی بدهند.

ماده ۱۱ - هرگونه اختلافی در اجرای مقررات این قرار داد رخ دهد که میرابها و متصدیان امر از حل آن عاجز و یا از حدود اختیارات آنها خارج باشد بر جمعیت حاکم و رئیس مالیات سیستان از طرف دولت ایران و حاکم و رئیس مالیه چخانسور از طرف دولت افغانستان مینمایندگان آنها تصفیه خواهد شد و در آبی که این هیئت باتفاق اتخاذ نمایند قاطع خواهد بود چنانچه موضوع مختلف باین طریق تا دو ماه از تاریخ بروز اختلاف حل نگردد بین مراکز طرفین باسرع اوقات بطور قطع حل و تسویه خواهد گردید.

ماده ۱۲ - طرفین متعاهدین تعهد مینمایند که هرگاه اتباع یکی از آنها طریقاً استفاده از آب رودخانه هیرمند را از بند کمال خان که درین قرار داد مندرج است بهیم برنند یا از مقررات آن تخلف نمایند فوراً در خاک خود اقدامات لازمه را برای رفع آن بعمل آورده مقصرین را به مجازات قانونی برسانند.

ماده ۱۳ - طرفین متعاهدین در ظرف دو ماه از روز امضای اینقرار داد ترتیب استفاده از آب هیرمند از بند کمال خان و سهم خود را در خاک خود ابلاغ مأمورین سرحدی و ادالی و ساکنین اطراف رودخانه خواهند رسانید.

ماده ۱۴ - هر یک از طرفین متعاهدین هر چه زودتر پس از امضای این قرار داد مأمورین برای مراجعات و نظارت در اجرای مواد این قرار داد تعیین و کتباً بظرف مقابل معرفی خواهند نمود.

ماده ۱۵ - این قرار داد در ظرف سه ماه از تاریخ امضای آن به تصدیق مقامات مربوطه دولتین خواهد رسید و نسخ تصدیق شده در کابل مبادله خواهد شد.

ماده ۱۶ - اینقرار داد پس از مبادله اسناد صحه شده معتبر و بحراست اینقرار داد در دو نسخه بزبان فارسی تحریر شد و هر دو نسخه آن معتبر است.

نظر بمراتب فوق نمایندگان غنما طرفین این قرارداد را امضاء و به مهر خود مهور نمودند.

کابل بتاريخ ششم بهمن (دلو) ۱۳۱۷

وزیر امور خارجه دولت پادشاهی افغانستان

علی محمد

سفیر کبیر دولت شاهنشاهی ایران

باقر کاظمی

اعلامیه

نظر بر روابط صمیمانه دوستی و برادری که خوشبختانه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی افغانستان موجود میباشد در این موقع که قرار داد راجع بتقسیم آب هیرمند با مضای نمایندگان غنما طرفین میرسد برای اینکه هیچ نوع نگرانی و سوء ظنی بین ساکنین سیستان و پنجاسور و بالطبع بین حکومتهای دو طرف باقی نماند و ساکنین طرفین مزبور بتوانند با نهایت یکرنگی و اعتماد متقابل دوستی و هم کاری همدیگر اطمینان نمایند اعلامیه مشترک ذیل را امضاء و ملحق بقرارداد تقسیم آب هیرمند مورخه امروز مینمایند.

اولاً دولت شاهنشاهی ایران اعلام میدارد که یکانه منظور آن از این قرارداد در زراعت و آبیاری سیستان است که زارعین از اینجهت در مضیقه و زحمت نباشند و هیچ مقصودی در بدست آوردن وسیله و بهانه برای مداخله در داخله افغانستان ندارد و پیوسته ترقی و تعالی افغانستان را آرزومند است.

ثانیاً - دولت پادشاهی افغانستان اعلام میدارد که هیچوجه مقصودی در تضییق و فشار و نرسیدن آب به سیستان ندارد و باین منظور اقداماتی را که موجب نکث آب سهمی ایران در بند کمال خان (قراریکه در ماده اول قرار داد توضیح یافته) و از این زاد ضرر رساندن بزراعت و آبیاری سیستان شود اجازه نخواهد داد.

کابل بتاريخ ششم بهمن ماه (دلو) ۱۳۱۷

وزیر امور خارجه دولت پادشاهی افغانستان

علی محمد

سفیر کبیر دولت شاهنشاهی ایران

باقر کاظمی

قرارداد تقسیم آب رود هیرمند و اعلامیه پیوست آن منعقد بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی افغانستان شرح بالا در جلسه هجدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هجده بتصویب مجلس شورای ملی رسید.
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

تصویب قرارداد تلگرافی با سیم و بی سیم بین دولت شاهنشاهی ایران

و دولت پادشاهی افغانستان

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرارداد تلگرافی با سیم و بی سیم مابین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی افغانستان را که مشتمل بر چهارده ماده و در تاریخ ۲۷ دیماه ۱۳۱۷ در کابل با امضاء رسیده است تصویب مینماید.
این قانون که مشتمل بر یک ماده و متن قرارداد پیوست است در جلسه هجدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هجده بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قرارداد تلگرافی با سیم و بی سیم بین دولت شاهنشاهی ایران

و دولت پادشاهی افغانستان

نظر باینکه دولت شاهنشاهی ایران از یکطرف و دولت پادشاهی افغانستان از طرف دیگر مایل میباشد که بر طبق فصل سیزدهم قرارداد بین المللی مرابطات بعیده منعقد ۱۹۳۲ در مادرید روابط تلگرافی با سیم و بی سیم بین مملکتین را مرتب نموده و برای انجام این مقصود قرارداد مخصوصی منعقد و امضاء نمایند لذا نمایندگان غنما خود را بشرح ذیل انتخاب نمودند:

از طرف دولت شاهنشاهی ایران

جناب آقای باقر کاظمی سفیر کبیر دولت شاهنشاهی ایران در کابل

از طرف دولت پادشاهی افغانستان

عالیقدر جلالتمای رحیم الله خان وزیر پست و تلگراف و تلفن

نمایندگان مزبور پس از تبادل اختیار نامه هائی که از طرف دولت مقبوعه خود داشتند و تصدیق صحت اختیار نامه های مذکور در مقررات ذیل موافقت نمودند.

ماده اول - مبادله اخبارات تلگرافی با سیم و بی سیم چه دولتی چه غیر دولتی بین مملکتین و بطور ترازویت مرتباً ما بین ایران و افغانستان برقرار خواهد شد و برای انجام این منظور طرفین متعاهدین متقبل میشوند که سیم های تلگرافی را در امتداد خطوط ذیل دائر و دوائر مبادله را در نقاط ذیل برقرار دارند.

از طرف دولت شاهنشاهی ایران - طیبات

از طرف دولت پادشاهی افغانستان - اسلام قلعه

تبصره - در صورت لزوم و با موافقت نظر طرفین ممکن است سیم های از نقاط دیگر نیز بین مملکتین امتداد داده و استفاده شود.

برای مبادله تلگرافی بی سیم بین مملکتین

از طرف دولت شاهنشاهی ایران عجلالتا استاسیون بیسیم تهران

از طرف دولت پادشاهی افغانستان استاسیون کابل

ماده دوم - هر يك از دولتین متعاهدین صورتی از اسامی کلیه استاسیون های با سیم و بی سیم واقع در مملکت خود را که برای مخابره تلگرافی مفتوح است بدولت دیگر تسلیم خواهد نمود.

ماده سوم - تلگرافات با اعداد عربی (1-2-3-4-5) و حروف لاتین بکلمه زبانهاییکه بر طبق نظامنامه تلگرافی بین المللی استعمال آن مجاز است بین مملکتین مبادله میشود.

ماده چهارم - طرفین موافقت مینمایند که فعلاً برای ازدیاد تعداد و میزان اخبارات تلگرافی با سیم و بی سیم و تسهیل محاسبه از اخذ حقوق ترمینال تلگرافی با سیم و بی سیم طرف دیگر صرف نظر نمایند و هیچگونه صورت حسابی فی مابین مبادله نشود بدین ترتیب که هر يك از طرفین در مملکت خود فقط حقوق ترمینال مربوط به خود را اخذ و از دریافت حقوق ترمینال طرف دیگر خودداری نماید.

تبصره - نظر باینکه هر يك از طرفین نواحی مأخوذه در کشور متبوع را به نفع خود ضبط میکنند بنا بر این مبادله تلگرافات با جواب قبول بین دو کشور پذیرفته نمیشود.

ماده پنجم - نظر به مقررات ماده چهارم ترخ مبادلات تلگرافی باسیم و بیسیم بین دو کشور چه دولتی و چه غیر دولتی قرار ذیل مقرر میگردد .

- ۱ - برای مخابرات عادی از ایران با افغانستان کلمه شخصت ساتیم فرانک طلای بین المللی .
- ۲ - برای مخابرات عادی از افغانستان با ایران کلمه سی ساتیم فرانک طلای بین المللی .
- ۳ - برای مخابرات فوری دو برابر نرخ عادی .
- ۴ - برای تلگرافات مطبوعاتی نصف نرخ تلگرافات عادی .

ماده ششم - قیمت تلگرافات عبوری (ترانزیت) از مملکتین جهت سایر ممالک مطابق جدول منضمه بنظامنامه تلگرافی بین المللی اخذ و در حساب آورده خواهد شد .

ماده هفتم - صورت حساب تلگرافات ترانزیتی طرفین سه ماهه طبق ماده ۳۳ معاهده عمومی تلگرافی منعقد در مادرید و مواد ۸۵ الی ۸۸ نظامنامه ملحقه آن ترتیب و هر يك از طرفین آنرا در دو نسخه برای طرف دیگر ارسال خواهد داشت که يك نسخه در دفتر طرف مقابل ضبط شده و نسخه دیگر پس از رسیدگی و تصدیق بدفتر مبدع اعاده خواهد شد .

ماده هشتم - مبلغ بدمی که در موازنه حساب ترانزیت فرانک طلای بین المللی حاصل میشود و معادل آن به دولاران امریکائی پرداخت خواهد گردید .

مبلغ بدمی منتهی الی یکماه پس از تاریخ وصول نسخه مصدق باید تأدیبه شود . مصارف مربوطه بتأدیبه و پرداخت بعهده اداره مذبون خواهد بود .

ماده نهم - طرفین قبول مینمایند که فعلا فقط تلگراف های عادی - فوری و مطبوعاتی را چه دولتی و چه غیر دولتی بطور ترانزیت بپذیرند قیمت انواع تلگرافات مذکوره بقرار ذیل دریافت خواهد شد -

- الف - تلگرافات عادی بر طبق نرخهای معینه در جدول منضمه از طرف دفتر اتحاد بین المللی مخابرات بعیده .
- ب - تلگرافات فوری دو برابر قیمت تلگرافات عادی .
- ج - تلگرافات مطبوعاتی نصف قیمت تلگرافات عادی .

نهمین - در موضوع تلگرافات ترانزیت هر يك از دولتین مطابق معمول تصمیمات خود را بوسیله دفتر اتحاد بین المللی مخابرات بعیده بکلیه ادارات تلگرافی اعلام خواهد داشت .

ماده دهم - طرفین متعاهدین قبول مینمایند که شماره رمز خرونی و عددی را بشرحی که در ماده ۱۱ نظامنامه تلگرافی منضمه بقرارداد بین المللی مخابرات بعیده تصریح شده منحصرآ در مورد تلگرافات دولتی که حدود آن در ماده ۷۸ نظامنامه نامبرده مذکور است بجا بدهند نسبت به تلگرافات تجارتی Language Conveni اعم از تلگرافات بین دو کشور یا عبوری بر طبق ماده ۱۰ نظامنامه تلگرافی فوق الذکر و با رعایت مقررات داخلی هر کشور و یا در نظر گرفتن شرایطی که از طرف دولتین متعاهدین بدفتر اتحاد بین المللی مخابرات بعیده در (برن) اعلام شده و در جدول مربوطه منضمه از طرف دفتر مزبور قید گردیده است عمل خواهد شد .

ماده یازدهم - تلگرافات سرویس متبادله بین ادارات تلگرافی و تلگرافات جوی در صورتیکه از مؤسسات رسمی دولتی صادر شوند بطور عالی بین مملکتین مبادله خواهد شد .

ماده دوازدهم - در سایر مواردیکه در قرار داد حاضر اشاره بان نشده بر طبق مقررات قرار داد بین المللی

مخابرات بعیده و نظامنامه تلگرافی بین المللی عمل خواهد شد .

ماده سیزدهم - چون مناسبات تلگرافی بین دو کشور از تاریخ ۷ بهمن (دلو) ماه ۱۳۱۴ افتتاح شده و حساب مخابرات این مدت تاکنون تصفیه نگردیده لذا دولتین موافقت مینمایند که حساب مخابرات تلگرافی دو کشور از تاریخ ۷ بهمن (دلو) تا موقع اجرای این قرارداد بر طبق مقررات قرارداد حاضر عمل شود .

ماده چهاردهم - این قرارداد تصویب خواهد رسید و اسناد تصویب هر چه زودتر در تهران مبادله خواهد شد و از همان تاریخ قرارداد بموقع اجرا درخواهد آمد مدت اعتبار قرارداد سه سال است و چنانچه سه ماه قبل از انقضای مدت بوسیله یکی از طرفین متعاهدین تمسح شود سه سال بجهت خود تمدید خواهد گردید نظر به مراتب مسطوره نمایندگان مختار دولتین متعاهدین قرارداد حاضر را امضاء نمودند . در دو نسخه بزبان فارسی نوشته شد .

کابل - بتاريخ ۲۷ دیماه (جدي) ۱۳۱۷

سفیر کبیر دولت شاهنشاهی ایران وزیر پست و تلگراف و تلهفون افغانستان

باقر کاظمی رحیم الله خان

قرار داد تلگرافی باسیم و بیسیم منعقد بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی افغانستان بشرح بالا در جلسه ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۱۸ تصویب شده است .

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری